



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

«Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς ψήφιση Νοσχ περί δημοσιονομικής διαχείρισης και ευθύνης, εισάγει ουσιώδεις τροποποιήσεις στον ν. 2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού. Βασικό στοιχείο του είναι η εισαγωγή δημοσιονομικών αρχών και κανόνων που διέπουν τη διαχείριση των οικονομικών του Κράτους στο πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης, όπως είναι οι αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της υπευθυνότητας, της λογοδοσίας, της διαφάνειας, της ειλικρίνειας. Σκοπός του είναι, όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 1), η θέσπιση «...σύγχρονων δημοσιονομικών κανόνων και αρχών στη διαχείριση του δημόσιου χρήματος (...) και η αποκατάσταση της αξιοπιστίας του προϋπολογισμού της χώρας..» προκειμένου να επιτευχθεί η μεταρρύθμιση και σύγκλιση του ισχύοντος δημοσιονομικού συστήματος με τις αντίστοιχες «...καλές πρακτικές των χωρών της ΕΕ και του ΟΟΣΑ στη διαχείριση των δημόσιων πόρων και της ποιοτικής αναβάθμισης του Δημοσίου....» .

Περαιτέρω, με τις προτεινόμενες διατάξεις του προς ψήφιση Νοσχ εισάγονται κανόνες που αφορούν στον έλεγχο του δημόσιου χρέους, όπως της συνολικής περιεκτικότητας, της μεσοπρόθεσμης διάρκειας, της διαφάνειας, της ανεξάρτητης αξιολόγησης, της δυνατότητας αυτοδιόρθωσης, της σταθερής διάρκειας, της ευελιξίας και της αξιοπιστίας (άρθρο 2 του Νοσχ). Επίσης, τίθενται οι γενικές αρχές που διέπουν την κατάρτιση του προϋπολογισμού και, συγκεκριμένως, η αρχή της ετήσιας διάρκειας, της ενότητας και της καθολικότητας, της ειδίκευσης του προϋπολογισμού, της ειδικότητας

των πιστώσεων, της ειλικρίνειας και της ακρίβειάς του (άρθρο 7 Νσχ)..

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις του προτεινόμενου Νσχ εναρμονίζονται προς τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2002 «για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (ΕΕL 248 της 16.09.2002, σ. 1), όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις του από τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1995/2006 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2006 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1525/2007 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2007.

Ο ανωτέρω Κανονισμός περιλαμβάνει τις εν λόγω αρχές υπό τη μορφή του προσδιορισμού των βασικών κανόνων που διέπουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό, καθώς και των κανόνων που αφορούν στην τήρηση της λογιστικής και την απόδοση των λογαριασμών, την κατακύρωση των συμβάσεων και τη χορήγηση επιχορηγήσεων, των κανόνων που αφορούν στην ευθύνη των διατακτών, των υπολόγων και των εσωτερικών λογιστικών ελεγκτών, καθώς και των ειδικών διατάξεων που εφαρμόζονται στα Διαρθρωτικά Ταμεία, την έρευνα και τις εξωτερικές ενέργειες. Ειδικότερα, ο κοινοτικός δημοσιονομικός Κανονισμός επιβεβαιώνει τις αρχές του δικαίου του προϋπολογισμού που είναι εγγεγραμμένες στη συνθήκη ΕΕ και περιορίζει τις εξαιρέσεις στις απολύτως αναγκαίες σε ένα αυστηρό πλαίσιο. Συγκεκριμένως, περιλαμβάνει συνοπτικώς τις εξής αρχές: α) Της ενότητας και της αυθεντικότητας του προϋπολογισμού: όλα τα έσοδα και όλες οι δαπάνες των Κοινοτήτων καθώς και της Ένωσης (όταν βαρύνουν τον προϋπολογισμό) πρέπει να εγγράφονται στον προϋπολογισμό. β) Της ετήσιας διάρκειας: οι δαπάνες που είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό εγκρίνονται μόνο για τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους δώδεκα μηνών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και τελειώνει την 31η Δεκεμβρίου. Εάν ο προϋπολογισμός δεν εγκριθεί οριστικώς κατά την έναρξη του οικονομικού έτους, δηλαδή μέχρι την 1η Ιανουαρίου, ο κανονισμός προβλέπει τη χρησιμοποίηση του λεγόμενου συστήματος των «προσωρινών δωδεκατημορίων». Στην περίπτωση αυτή, οι δαπάνες μπορούν να γίνονται σε μηνιαία βάση, ανά κεφάλαιο, εντός των ορίων του δωδεκατημορίου των πιστώσεων που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους. γ) Της ισοσκελίσης: ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος σε έσοδα και σε δαπάνες, δεδομένου ότι η Ένωση δεν έχει δικαίωμα να προσφεύγει σε δανεισμό για την κάλυψη των δαπανών της. Το υπόλοιπο κάθε οικονομικού έτους εγγράφεται στον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους σε έσοδα ή σε πιστώσεις πληρωμών, αναλόγως με το κατά πόσον πρόκειται για θετικό υπόλοιπο (πλεόνασμα) ή για αρνητικό υπόλοιπο (έλλειμμα). δ) Της ενιαίας νομισματικής μονάδας. ε) Της καθολικότητας: το σύνολο των εσόδων του προϋ-

πολογισμού καλύπτει το σύνολο των δαπανών. Η αρχή αυτή εμπεριέχει δύο σημαντικούς κανόνες: τον κανόνα της μη διάθεσης και τον κανόνα του μη συμψηφισμού. στ) Της ειδικότητας: κάθε πίστωση πρέπει να έχει καθορισμένο προορισμό και να διατίθεται για ειδική δαπάνη, με την πρόβλεψη, ωστόσο, κανόνων για τη μεταφορά των πιστώσεων που μπορεί να προκύπτουν από αυτόνομο δικαίωμα του κοινοτικού οργάνου ή να διέπονται από την προηγούμενη ενημέρωση της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό Αρχής ή από την απόφασή της (το Συμβούλιο ή το Κοινοβούλιο). ζ) Της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και η) Της διαφάνειας: εξασφάλιση της διαφάνειας κατά την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού καθώς και της απόδοσης των λογαριασμών. Η διαφάνεια αυτή εκφράζεται, μεταξύ άλλων, με τη δημοσίευση του προϋπολογισμού και των διορθωτικών προϋπολογισμών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημοσίευση πραγματοποιείται εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της οριστικής έγκρισης του προϋπολογισμού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Περαιτέρω, με το εισαγόμενο προς ψήφιση Νοσχ ενισχύεται ο ρόλος της Βουλής κατά τη διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού, αφενός, με την προτεινόμενη υποχρέωση παροχής κάθε πληροφορίας από όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης στο Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, ώστε να δίνεται κάθε δυνατή τεχνική υποστήριξη στο έργο της που αναφέρεται στην ψήφιση του προϋπολογισμού (άρθρο 8 Β του Νοσχ), και, αφετέρου, με την παροχή έγκρισης της Βουλής, με τη διαδικασία του συμπληρωματικού προϋπολογισμού, για τη μεταφορά πιστώσεων από ένα Υπουργείο σε άλλο, ή για οποιαδήποτε μεταφορά πίστωσης μεταξύ μεζόνων κατηγοριών δαπανών του ίδιου Υπουργείου που υπερβαίνει το ποσοστό 5% της αρχικής πίστωσης της κατηγορίας προέλευσης ή επίσης για μεταφορές από άλλες κατηγορίες δαπανών σε δαπάνες μισθοδοσίας καθώς και για μεταφορές από κεφαλαιουχικές δαπάνες σε άλλες κατηγορίες δαπανών (άρθρο 17 του Νοσχ).

Προβλέπεται, επίσης, ότι όλες οι δαπάνες του δημοσίου που βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (α΄ και β΄ βαθμού) και των άλλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και τα έσοδά τους, υπόκεινται σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, συμφώνως προς τις διατάξεις που το διέπουν και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (άρθρο 27 του Νοσχ).

Οι ασκούμενοι από το Ελεγκτικό Συνέδριο προληπτικοί έλεγχοι διενεργούνται συμφώνως προς τις ανωτέρω διατάξεις και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και πραγματοποιούνται σε δαπάνες, το κατώτατο ύψος των οποίων προσδιορίζεται με προεδρικό διάταγμα μετά από σύμφωνη γνώμη της Ολο-

μέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το άρθρο 98 του Συντάγματος, το οποίο αναφέρεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, τον αρμόδιο φορέα για τον έλεγχο της δημοσιονομικής διαχείρισης των διάφορων πόρων, συνιστά τη βασική δημοσιονομική διάταξή του. Η εν λόγω αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως ίσχυε πριν από την αναθεώρηση του ισχύοντος Συντάγματος, περιλάμβανε τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που υπάγονταν με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό. Η αλλαγή που επέφερε η αναθεωρητική διαδικασία στα εδάφια α' και δ' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 98 του Συντάγματος συνίσταται στην ανατικατάσταση του όρου «νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου» από τον όρο «νομικά πρόσωπα», γεγονός που διευρύνει την αρμοδιότητα ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου τα οποία διαχειρίζονται κρατικούς πόρους. Συμφώνως, ωστόσο, προς τη νομολογία που είχε διαμορφώσει ήδη από το έτος 1995 η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την ερμηνεία του όρου «δημόσιο χρήμα» σε συνδυασμό με την ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 98 παρ. 1 του Συντάγματος, «.....η διαχείριση του χρήματος το οποίο διατίθεται από το Κράτος («δημόσιο χρήμα») για την ικανοποίηση συλλογικών αναγκών, κατά γενική αρχή υποβάλλεται σε συνεχή και συστηματικό έλεγχο από ανεξάρτητο δικαστικό όργανο. Ο δικαστικός αυτός έλεγχος, σε σχέση με τον συνήθη έλεγχο διαχείρισεως από διοικητικά όργανα, δεν περιορίζεται μόνο στη διαπίστωση του νομίμου της διαχείρισεως του δημοσίου χρήματος αλλά και στον καταλογισμό (αν συντρέχει περίπτωση) κάθε υπεύθυνου οργάνου, στο οποίο παρέχεται στη συνέχεια η δυνατότητα να ασκήσει τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (...). Το δημόσιο χρήμα δεν λαμβάνεται μόνο με τη στενή έννοια αυτού, δηλ. του χρήματος που διαχειρίζονται τα διάφορα όργανα του Κράτους κατά την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά και εκείνη του χρήματος που διαχειρίζονται αφενός μεν τα ΝΠΔΔ για εκπλήρωση των σκοπών τους (χρήματος που προέρχεται κατά κύριο λόγο από τον κρατικό προϋπολογισμό με τη μορφή επιχορηγήσεων κ.λπ.), αφετέρου δε και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ) κατ' εντολή του Κράτους με ειδική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό αυτού για εκπλήρωση κρατικού σκοπού. Εξάλλου, η έννοια του δημοσίου υπολόγου στην ανωτέρω συνταγματική διάταξη εκλαμβάνεται ως εκείνη της κείμενης νομοθεσίας, δηλ. αναφέρεται στους δημοσίους λειτουργούς, τους εντεταλμένους την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων του Κράτους και σε όλους όσους, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκει στο Κράτος, και γενικά σ' όλους τους οπωσδήποτε διαχειριζόμενους δημόσιο χρήμα με την εκτεθείσα έννοια αυτού ...» (Ελεγκτικό Συνέδριο, Ολομ. 1039/1995 σε Ι. Σαρμά, Η συνταγματική νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Η ερμηνεία του ι-

σχύοντος Συντάγματος από το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο, 1997, εκδ. Α. Ν. Σάκκουλα, σ. 175 επ.).

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναθεώρησης του Συντάγματος, συμφώνως προς το νέο εδάφιο β' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 98 Σ, κατοχυρώνεται συνταγματικώς η δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου να προβαίνει σε προληπτικό έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων (βλ. Εισηγήση Ευ. Βενιζέλου σε Έκθεση της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος, Ζ' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2000, σελ. 21, βλ. επίσης, ενδεικτικώς, Ν. Θέμελη, Ο προληπτικός δημοσιονομικός έλεγχος και το άρθρο 98 του Συντάγματος, Το Σ. 1987, σελ. 248 επ.).

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 3

Με το εν λόγω άρθρο επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών που προβλέπονταν στο τροποποιούμενο άρθρο 2 του ν. 2362/1995 και, εφεξής, ο Υπουργός Οικονομικών θα έχει την εξουσία και αρμοδιότητα να ασκεί τη γενική διοίκηση των δημόσιων οικονομικών της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και τον συντονισμό, την εποπτεία και τη ρύθμιση της διαχείρισης των οικονομικών της Γενικής Κυβέρνησης.

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη του Νοχ, ο Υπουργός Οικονομικών, εκτός από το προσχέδιο και σχέδιο του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και τον Απολογισμό, Ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, υποβάλλει κάθε οικονομικό έτος στη Βουλή και το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής όπως και την επικαιροποίησή του, εποπτεύει την κατάρτιση και εκτέλεση των ετήσιων προϋπολογισμών και την κατάρτιση των δημοσιονομικών εκθέσεων απολογισμού των φορέων που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, και τις υποβάλλει στη Βουλή. Επίσης υποβάλλει στη Βουλή έκθεση σχετικώς με τις δημοσιονομικές εξελίξεις της Γενικής Κυβέρνησης, η οποία αναρτάται και στο διαδίκτυο στο πλαίσιο της διαφάνειας, καθορίζει τα πρότυπα, τους κανονισμούς και τις διαδικασίες που διέπουν την οικονομική διαχείριση του δημόσιου τομέα, και έχει την ευθύνη για την ορθότητα και ακρίβεια των πληροφοριών όλων των εκθέσεων επί των προϋπολογιστικών και απολογιστικών στοιχείων. Προκειμένου να επιτυγχάνονται οι σκοποί των δημοσιονομικών αρχών που προαναφέρθηκαν, τα καθήκοντα του Υπουργού Οικονομικών περιλαμβάνουν - μεταξύ άλλων - την επιμέλεια και την εποπτεία της επίτευξης της ακριβέστερης και σαφέστερης απεικόνισης συνολικώς των εσόδων και των δαπανών του προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης, ώστε να καθίσταται αποτελεσματικότερος ο έλεγχος των συνθηκών υπό τις οποίες χρησιμοποι-

ούνται οι πόροι.

Η εξειδίκευση και ο προσδιορισμός των εσόδων και εξόδων συνιστούν μέτρο για τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού τόσο κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης όσο και απολογιστικώς. Στο στάδιο της κατάρτισης του προϋπολογισμού, συμφώνως προς την προαναφερθείσα αρχή της ειδικότητας των πιστώσεων που αναγράφονται στον προϋπολογισμό, δημιουργείται δέσμευση για την εκτελεστική εξουσία, καθώς δεν μπορεί να δαπανήσει κανένα ποσό για σκοπό διαφορετικό εκείνου για τον οποίο ψηφίσθηκε (άρθρα 6Δ, 7, 21 παρ. 4 και 6, 23 παρ. 2 και 3, 26 παρ. 2 Νοσχ). Εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτό επιτρέπονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για λόγους αυστηρώς λογιστικής τακτοποίησης και μόνο κατά τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα (άρθρο 7 παρ. 2 του Νοσχ), ώστε να περιορίζεται η διακριτική ευχέρεια της διοίκησης στη διαχείριση του δημόσιου χρήματος και να εμπεδώνεται η δημοσιονομική πειθαρχία.

Μετά την αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 2362/95 από την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 3 και επόμενα του προς ψήφιση Νοσχ είναι πλέον δυνατή η διενέργεια οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου σε χρηματική διαχείριση και διαχείριση υλικού, καθώς και η εν γένει διενέργεια οικονομικών επιθεωρήσεων και ελέγχων σε όλα τα νομικά πρόσωπα, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι, συμφώνως προς τις προαναφερθείσες συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 98 παρ. 1, όσοι «...διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικά που ανήκουν στο δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ, καθώς και όλοι εκείνοι που χαρακτηρίζονται από τον νόμο δημόσιοι υπόλογοι (...) υπάγεται [δε] στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου η επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, στο πλαίσιο του ελέγχου των λογαριασμών αυτών...» (ΣτΕ Ολομ. 2176/2002, ΣτΕ 1700/2004, ΣτΕ 449/2004 κ. ά.).

2. Επί του άρθρου 21

Με τις διατάξεις του προς ψήφιση άρθρου, κάθε απόφαση δημοσιονομικής δέσμευσης η οποία διενεργείται καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων και των ποσοστών διάθεσης του προϋπολογισμού του φορέα, είναι άκυρη, ο δε διατάκτης του φορέα ευθύνεται ατομικώς για τη ζημία του φορέα.

Η πράξη ανάληψης υποχρέωσης καταχωρίζεται αμέσως στα λογιστικά βιβλία του φορέα και κοινοποιείται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να προ-

βούν στις αντίστοιχες εγγραφές.

Με την καταχώρισή της στα οικεία λογιστικά βιβλία, δεσμεύεται ισόποση πίστωση μέχρι την πραγματοποίηση και εξόφληση της σχετικής δαπάνης.

Για την ανάκληση και διαγραφή της από τα λογιστικά βιβλία του φορέα απαιτείται αιτιολογημένη αντίστοιχη πράξη του αρμόδιου διατάκτη, η οποία κοινοποιείται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και το Ελεγκτικό Συνέδριο προκειμένου να διενεργηθεί η αντίστοιχη διαγραφή.

Συμφώνως προς τα ανωτέρω, καμία διοικητική πράξη που προκαλεί δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης δεν εκτελείται, εάν δεν βεβαιώνεται από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του φορέα η δέσμευση στα οικεία λογιστικά βιβλία της αντίστοιχης πίστωσης. Επίσης, πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε νέας υποχρέωσης, με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους μεταφέρονται στα λογιστικά βιβλία του φορέα και δεσμεύονται πιστώσεις ισόποσες με το ανεξόφλητο μέρος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους και του ύψους των εγκρίσεων αναλήψεων υποχρεώσεων σε βάρος του προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους που παρασχέθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι νέες υποχρεώσεις αναλαμβάνονται σε βάρος του εναπομείναντος υπολοίπου. Οι δαπάνες αποδοχών, συντάξεων, εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους αναλαμβάνονται για ολόκληρο το ετήσιο ποσό από την έναρξη του οικονομικού έτους.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εκκαθάριση και την έκδοση των ενταλμάτων που αφορούν στις οικείες δαπάνες είναι υποχρεωμένες να ελέγχουν την αυστηρή τήρηση της εν λόγω διαδικασίας και να μην προβαίνουν σε οιαδήποτε εκκαθάριση και έκδοση εντάλματος σε περίπτωση που δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές.

Ως προς το προαναφερόμενο ζήτημα της νομιμότητας των δημόσιων δαπανών και του δικαστικού ελέγχου τους, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά την ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 98 παρ. 1 εδ. α', δ', ε' και στ' και παρ. 2 του Συντάγματος, έχει δεχθεί ότι η εν λόγω αρμοδιότητα του συνίσταται, αφενός, στην εξακρίβωση της ύπαρξης πίστωσης στον προϋπολογισμό του Κράτους και, αφετέρου, στη διαπίστωση ότι κατά την πραγματοποίηση των δαπανών αυτών τηρούνται οι διατάξεις τη νομοθεσίας περί Δημοσίου Λογιστικού και κάθε άλλου νόμου ή διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης. Η σαφής συνταγματική οριοθέτηση της εν λόγω αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν επιτρέπει τυχόν κατάργηση ή περιορισμό του ελέγχου των δημόσιων δαπανών που ασκούν τα όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την ολική ή μερική ανάθεσή του σε άλλα όργανα, (ΕΣ Ολομ. 2 Μαρτίου 1994 σε Ι. Σαρμά «Η συνταγματική νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου», όπ. π. σελ. 150 επ., με αντίθετη άποψη της μειοψηφίας, βλ. επί-

σης και ΣτΕ 2657/2009 αδημ. «...απόκειται στα αρμόδια όργανα να μεριμνήσουν για τη νόμιμη και έγκαιρη εγγραφή των αναγκαίων πιστώσεων στον κρατικό προϋπολογισμό και την έγκαιρη έκδοση των απαιτούμενων βεβαιώσεων (...)» , Διοικ ΕφΑθ 195/2007 «... Εφόσον δεν προκύπτει από το σώμα της προκήρυξης η πρόβλεψη της πίστωσης του κρατικού προϋπολογισμού, τούτη δεν είναι νόμιμη και δεν αναπληρώνεται από το γεγονός ότι η δαπάνη θα καλυπτόταν από το ως άνω επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΑΕΚ...», πρβλ. «...η νομοθετική ρύθμιση της εξοφλήσεως των οφειλών του δημοσίου, οι οποίες έχουν επιδικασθεί στους δικαιούχους τους με συνταξιοδοτικές παροχές μέσω ισόποσων δόσεων με ομόλογα του δημοσίου, συνιστά συνταγματικώς ανεκτή αποκλίνουσα ρύθμιση παρά το γεγονός ότι δεν έχουν συμπεριληφθεί στον κατάλογο εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού» (ΕΣ 1434/2001, σε ΕΔΚΑ 2002, σελ. 127 επ., πρβλ. επίσης ΕΣ 2194/2004, σε ΕΔΚΑ 2005, σελ. 140 επ., ΑΠ Ολομ. 212/2001, ΑΠ Ολομ. 17/2002, Ε. Κρουσταλάκη, Σκέψεις για την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου – Με αφορμή την απόφαση 17/2002 της Ολομέλεις του Αρείου Πάγου και τον ν. 3068/2002, σε Δίκη 34/2003 σελ. 1092 επ., Ι. Καραβοκύρης, Η συμμόρφωση της διοίκησης στις συνταξιοδοτικές αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΕΔΔΔ 2005, σελ. 5 επ.).

Αθήνα, 27 Ιουλίου 2010

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του πανεπιστημίου Αθηνών